

KUNST

*de zin van het
z i n l o z e*

Henk Jans

Autobiografie waarin de vraag naar zingeving centraal staat, aan de hand van de creatieve processen van de schrijver, vanaf zijn eerst bewaarde tekening op negenjarige leeftijd, tot zijn zestigste.

‘KUNST *de zin van het zinloze*’ geeft hoop. Hoe vindt een mens een bestemming, een doel als hij niet weet in welke richting hij moet zoeken? Hoe leert men zichzelf te accepteren als de weerbarstige werkelijkheid van het leven het gedroomde beeld over de volwassenheid doet verdampen?

Henk Jans (1958) geeft in zijn autobiografie geen rationeel antwoord op deze vragen, maar beschrijft hoe hij zingeving vindt in het zoeken zelf. De onuitputtelijke bron die het verschijnsel ‘kunst’ biedt is de rode draad in zijn boek, waarin hij zichzelf uiteindelijk weet te accepteren.

‘KUNST *de zin van het zinloze*’ is zowel om te lezen als om te kijken. Er zijn veel schilderijen, tekeningen en foto’s in het boek opgenomen, evenals gedichten, liedteksten en gedachtespinsels.

Prijs: €24,95
NUR-code: 314
ISBN: 9789082172614
Omvang: 192 pagina’s
Formaat: 170mmx240mm
Uitvoering: paperback

Verschijningsdatum: december 2019

fotograaf: Clarck Willinski

Over Henk Jans

Henk Jans groeit op als tweede telg van zeven kinderen, in een orthodox Gereformeerd gezin in het Overijsselse Kampen.

Zijn opvoeders weten niet goed wat ze met hem aan moeten. Op-
letten op school is er niet bij en de weinig tactische pogingen om hem het geloof bij te brengen halen niet veel uit. In zijn jonge jaren voelt hij zich in zijn fantasievolle avonturen de held van het verhaal. Maar als een werkzaam leven zich aandient blijkt dat zijn dromerijen en grapjes in de klas hem weinig gebracht hadden. Als hij uiteindelijk wonder boven wonder bij de Rijkspolitie wordt aangenomen springt hij een gat in de lucht.

Hij denkt het daar te hebben gevonden, maar tot zijn teleurstelling merkt hij toch niet de eigenschappen voor dat vak te hebben. In het hoofdstuk 'Rijksdiender' lees je hoe spannende ervaringen in de praktijk hem zwaar vallen.

Hij zoekt zingeving op de kunstacademie waar hij zich vervolgens aanmeldt om vrij kunstenaar te zijn, maar ook hier loopt hij vast. Er volgen vele jaren van zoeken naar een bestemming en daarin naar zichzelf waarbij hij door een diep dal moet gaan. Hij verdwaalt in zijn gefilosofeer over waarheid, religie, het recht, kunst en wordt uiteindelijk opgenomen in een psychiatrische afdeling van een ziekenhuis.

Henk Jans beschrijft hoe hij langzaam maar zeker opkrabbelt en richting en een doel probeert te vinden in de kunst. Hij tekent, schildert, schrijft liedteksten, gedichten en gedachtespinsels waarvan er een aantal in het boek zijn geplaatst. Regelmatig treedt hij solo of met zijn band op. Beeldend komt hij uit bij een thema dat hij de poëtische titel *'The road The weed The stones'* geeft.

Dat hij een teleurstelling is voor zijn ouders speelt hem bijna zijn hele leven parten. Zij geven hem het gevoel dat hij schuldig is aan hun falen om hem op te voeden in de 'vreze des Heeren'. In zijn zoeken naar houvast bezoekt hij samen met hen een tijd de diensten van de Gereformeerde Gemeente. Het gaat niet. Wat hij zoekt vindt hij daar niet. Hij besluit af te zien van dergelijke kerkbezoeken. Wat Henk Jans wel zoekt weet hij eigenlijk niet goed.

Maar de kunst fungeert voor hem als een soort reddingsvlot op de onmetelijke zee van opvattingen en mogelijkheden. Uiteindelijk vindt hij daarin een eigen richting. Hij besluit zijn boek met een couplet uit zijn lied 'overal en nergens':

*'ligt in het zoeken het antwoord al besloten
of is de weg bestemming en einddoel
en zal de som der dingen mij uitloten
tot ik de zin der zaken in mij voel?'*

inhoudsopgave

Voorwoord

Hoofdstuk 1 uit den ouden doosch

Hoofdstuk 2 pubertijd

Hoofdstuk 3 de krochten van de geest

Hoofdstuk 4 de schoolbank

Hoofdstuk 5 hoe verder?

Hoofdstuk 6 rijksdiender

Hoofdstuk 7 de kunstacademie

Hoofdstuk 8 duidelijke taal

Hoofdstuk 9 de gitaar

Hoofdstuk 10 gedoe

Hoofdstuk 11 opkrabbelen

Hoofdstuk 12 zoeken naar zin

Hoofdstuk 13 werken naar de waarneming

Hoofdstuk 14 vader

Hoofdstuk 15 moeder

Hoofdstuk 16 zanger liedjesschrijver

Hoofdstuk 17 gedachtespinsels

Hoofdstuk 18 The road The weed The stones

Nawoord

Eerder verschenen publicaties:

M'n papieren woorden - gedichten (2010)

Het pad Het steen Het onkruid - liedteksten en posters (2015)

Henk Jans Enzovoorts - liedteksten en pentekeningen (2017)

Veelgestelde vragen

Wat bracht je er toe om een autobiografie te schrijven?

Zoals blijkt uit de titel: 'KUNST *de zin van het zinloze*' ervaar ik in die schijnbare tegenstelling zowel zin als een zekere zinloosheid. Dat geldt voor zowel de kunst die ik beoefen, als voor het hele bestaan. Dat zoeken naar zin is bij het klimmen van de jaren steeds belangrijker voor me geworden. Toen ik mijn leven op mijn zestigste overzag vroeg ik mij af wat ik aan moest met datgene wat

achter mij lag. Wat ik had gemaakt en beleefd, waar was dat nu allemaal goed voor geweest? Ik besloot de autobiografie te schrijven om er enige waarde aan te geven. Al schrijvende merkte ik trouwens dat ook dit viel onder de noemer 'zin'.

In het boek komen persoonlijke passages voor. Vond je het moeilijk dat te delen?

Tijdens het schrijven had ik daar geen last van. Ik vond het fijn mijn gedachten te rangschikken door te kiezen hoe ik de dingen op zou schrijven.

Het bracht enige organisatie in mijn herinneringen en ook zoets van: dit ben ik. Daarbij heb ik niet zoets als; *'take it or leave it'*. Dat klinkt flinker dan ik me voel. Eerder hoop ik op waardering, om gekend te zijn als de mens die ik geworden ben.

Nu het boek af is besef ik dat het moeilijk voor me kan zijn als iemand met polderlaarzen door mijn porceleinkast gaat banjeren. Maar zo leer je in ieder geval wel weer wie je beter kunt mijden.

In hoeverre ben je selectief geweest in je keuzes?

Ik heb gebeurtenissen uit mijn leven beschreven die me gemaakt hebben tot wie ik nu ben. De rode draad daarin is de kunst en het zoeken naar zingeving. Dat zorgt er voor dat verschillende gebeur-

fotograaf: Ton Kruithof

tenissen niet relevant zijn. Ik denk dat ik een vuistdikke trilogie had kunnen schrijven als ik alles had benoemd. De vraag is of dat wel zo interessant was geweest. Er zijn dingen die ik voor mijzelf houd, omdat ik denk dat verder niemand er iets aan heeft.

Maar je weet het niet. Misschien heb ik inspiratie om meer boeken te schrijven. Ik denk dat ik dan non-fictie vermeng met fictie, zodat ik mijn fantasie de vrije loop kan laten gaan.

Wat voor gevoel had je toen het boek af was?

Het was alsof ik mijn rommelkamer had opgeruimd. Het voelde ordelijk en overzichtelijk toen ik het doorlas.

Mijn boek is van opbouw hier en daar niet chronologisch. Ik beschrijf in een aantal hoofdstukken episodes die te maken hebben met mijn zoeken in de kunsten. In andere beschrijf ik omstandigheden die me gevormd hebben.

Maar ik was opgelucht dat het eruit is gekomen zoals ik het bedoeld heb, al laat ik de grote vraag wat de zin is open. Daar is volgens mij geen rationeel antwoord op te vinden, maar kan slechts worden beleefd. Ik denk dat mijn boek daar hoopvol over is. Net als over het accepteren van jezelf, ondanks alle mitsen en maren. Mijn motto is geworden: 'ken eerst je grenzen en zoek van daaruit je mogelijkheden'. Verder probeer ik het vogeltje te zijn dat zingt zoals het gebekt is, voor wie het maar wil horen.

Wat denk je dat lezers aan je levensverhaal kunnen hebben?

Dat vind ik lastig om te beoordelen. Ik schreef het boek in de eerste plaats om zelf zingeving te vinden. Maar het zal een meerwaarde betekenen als men er troost of inspiratie uit kan putten. Ook dat zou weer wat toevoegen aan 'de zin van het zinloze', voor de lezer en voor mijzelf.

